

سهام داران خرد زیر چتر قانون

برنامه مجلسی‌ها برای حمایت از سهام‌داران خرد بورس و جلوگیری از تکرار تجربه تلخ ۱۳۹۹

گزارش خبری

مهدی حسینی
نایب‌رئیس مجلس شورای اسلامی

اهالی روستای «مال استریت» را به‌خاطر دارید؟ آن گزارش معروف شبکه خبر را می‌گویم که مرد‌ها و زن‌های روستا را به خط کرده بود. بهار سال ۱۳۹۹ بود و مردم روستای «مال ملا» مقابل دوربین‌های خبرنگار صد‌اوسیمامی ایستادند. و گزارش پرتغوی‌شان رامی‌دادند. حاج اصغر می‌گفت «۱۰۰درصد و حاجیه خان‌نشان می‌گفت که روی حاج‌آقا را سفید کرده و ۱۲۰درصد سود به جیب زده‌است.

لازم به گفتن نیست که در مرداد همان سال بورس با کله به زمین خورد.

بعد‌ها چند خبرنگار خوش‌ذوق به «مال استریت» سرزدند و احوال‌شان را پرسیدند. از حال نزارشان گفتند و نوشتند. اما چه عوام‌لی باعث سقوط بورس در سال ۱۳۹۹ شد و چه کسانی مقصر بودند و اصلاً آیا مردم هم خودشان اشتباه کردند یا نه؟ جای بررسی این مسائل حداقل امروز و اینجا نیست. اما مجلس، به دنبال راهکارهایی برای «حمایت از سهام‌داران خرد در بازار سرمایه» است. این مرکز در گزارشی به بررسی مفاهیم چالش‌ها و ارانه پیشنهادات سیاستی در این زمینه پرداخته که ما امروز جان کلام این گزارش را برایتان آورده‌ایم.

- حمایت، فراتر از یک نهاد

مرکز پژوهش‌های مجلس در این گزارش تأکید می‌کند که سهام داران خرد به دلیل نداشتن قدرت ات‌گرداری بر انتخاب مدیران شرکت‌ها یا تصمیم‌های کلان، بیش از سایر فعالان بازار در معرض آسیب قرار دارند. با این حال، در قوانین ایران هنوز تعریف مشخص و جامعی از سهام‌دار خرد ارائه‌نشده و بیشتر، مفهوم آن از طریق نداشتن قدرت مدیریتی یا کنترلی برداشت می‌شود.

این گزارش همچنین نگاه رایج مبنی بر اینکه حمایت از سهام داران خرد صرفاً با تشکیل یک کانون یا انجمن محقق می‌شود ارد می‌کند. آزدید پژوهشگران، حمایت واقعی زمانی شکل می‌گیرد که شفافیت اطلاعات، دسترسی برابر به داده‌ها، امکان مشارکت در مجامع، حق رأی مؤثر، نظارت بر معاملات با اشخاص وابسته و سازوکار‌های پاسخگویی مدیران شرکت‌ها در کنار هم قرار گیرند. در واقع، حمایت از سهام دار خرد یک منظومه

سیاستی است. نه یک اقدام مقطعی یا تشکیلاتی.

- اعتماد، سرمایه‌ای که بازار به آن نیاز دارد

گزارش مرکز پژوهش‌ها تا کید می‌کند رعایت حقوق سهام داران خرد، تنها به نفع این گروه نیست، بلکه کل اقتصاد از آن بهره‌مند می‌شود. افزایش اعتماد سرمایه‌گذاران، ورود منابع مالی جدید به بازار سرمایه، کاهش هزینه تأمین مالی بنگاه‌ها، تعمیق بازار سهام، افزایش ثبات مالی و ارتقای شفافیت، مهم‌ترین پیامدهای حمایت مؤثر از حقوق سرمایه‌گذاران خرد عنوان شده است. بر اساس داده‌های سازمان بورس که در این گزارش به آن استناد شده، سهم اشخاص حقیقی از ارزش معاملات بازار سهام ایران در سال ۱۴۰۲ بین ۲۳.۸ تا ۷۰.۴ درصد در نوسان بوده است؛ آماري که نشان می‌دهد بخش بزرگی از گردش معاملات به سرمایه‌گذاران حقیقی وابسته است. بنابراین، هرگونه کاهش اعتماد این گروه می‌تواند مستقیماً بر عمق بازار و توان تأمین مالی اقتصاد اثر بگذارد.

- تجربیات جهانی در حمایت از سرمایه‌گذاران خرد

بررسی تجربه کشورهای مختلف نشان می‌دهد که حمایت از سرمایه‌گذاران خرد تنها به پرداخت خسارت محدود نیست، بلکه مجموعه‌ای از نهاد‌های نظارتی، آموزشی، حقوقی و جبرانی را

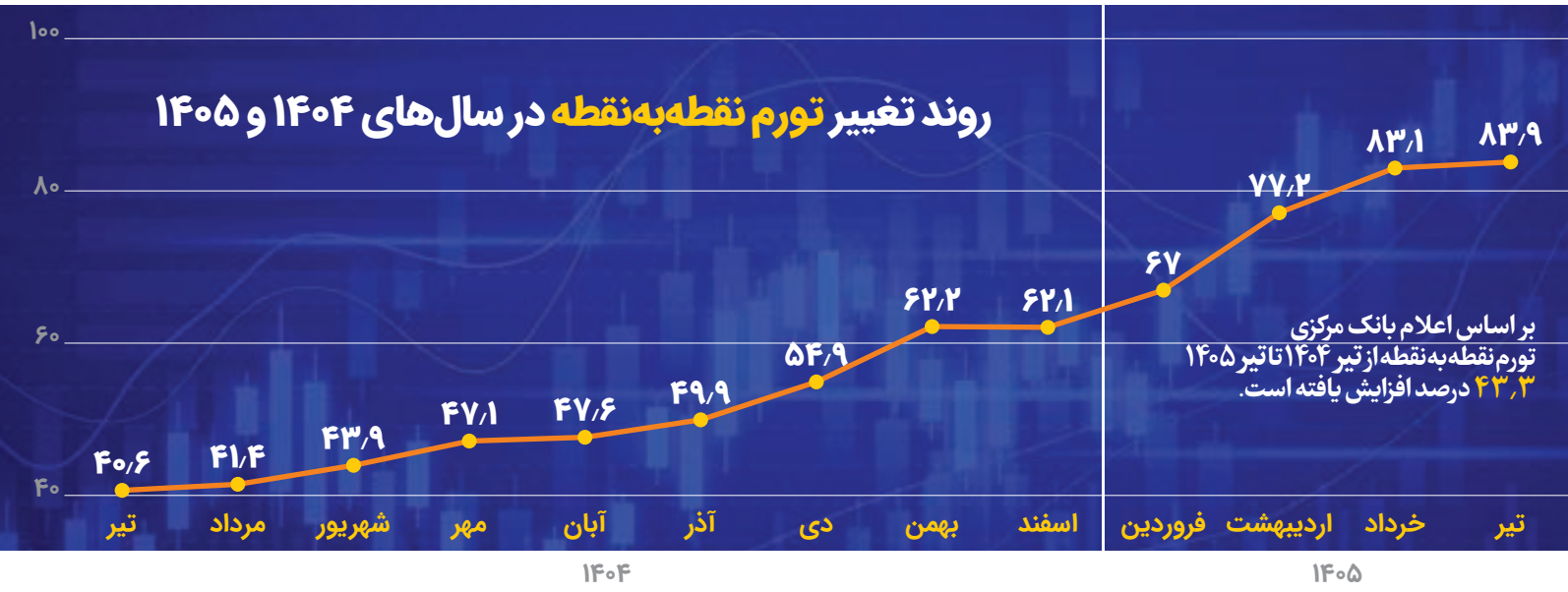
در برمی‌گیرد. اغلب کشورها با ایجاد صندوق‌های جبران خسارت، توسعه آموزش مالی، تقویت شفافیت بازار و حمایت حقوقی از سهام داران، تلاش کرده‌اند اعتماد عمومی به بازار سرمایه را افزایش دهند. هند یکی از جامع‌ترین الگوها را دارد. این کشور با ایجاد اداره آموزش و آگاهی سرمایه‌گذاران، صندوق حمایت از سرمایه‌گذاران و صندوق جبران خسارت، هم بر آموزش عمومی و هم بر رسیدگی به شکایات و جبران زیان سرمایه‌گذاران تمرکز کرده است.

در چین صندوق حمایت از سرمایه‌گذاران نقش مهمی در جبران خسارت و حمایت از حقوق سهام داران دارد. همچنین این کشور از طریق حمایت قضایی، آموزش عمومی و کاهش ریسک‌های بازار، اعتماد سرمایه‌گذاران را تقویت می‌کند. در کره جنوبی، شورای آموزش سرمایه‌گذاران مسئول ارتقای دانش مالی و فرهنگ سرمایه‌گذاری است. این کشور علاوه بر آموزش، بر حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان خدمات مالی و افزایش توان تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران تأکید دارد. در سطح اتحادیه اروپا نیز صندوق‌های جبران خسارت برای حمایت از سرمایه‌گذاران در صورت ناتوانی شرکت‌های سرمایه‌گذاری پیش‌بینی شده و مقررات MiFID II چارچوبی برای افزایش شفافیت، حفاظت از حقوق مشتریان و مدیریت ریسک فراهم کرده است.

در مجموع، تجربه این کشورها نشان می‌دهد که آموزش مالی، صندوق‌های جبران خسارت، حمایت حقوقی، نظارت مؤثر، شفافیت اطلاعات و سازوکار‌های رسیدگی به شکایات، مهم‌ترین ابزارهای افزایش امنیت سرمایه‌گذاری و توسعه پایدار بازار سرمایه هستند.

- نسخه پیشنهادی برای بازسازی اعتماد

جمع‌بندی گزارش نشان می‌دهد که راه بازسازی اعتماد در بازار سرمایه، از مسیر تصمیم‌های پراکنده نمی‌گذرد. مرکز پژوهش‌های مجلس پیشنهاد می‌کند ارتقای شفافیت ناشران، تقویت نظام حاکمیت شرکتی، به‌روزرسانی سامانه‌های نظارتی و معاملاتی، برخورد مؤثر با مجرمان بازار سرمایه و گسترش آموزش عمومی سرمایه‌گذاری به‌صورت هم‌زمان دنبال شود. همچنین این مرکز بر ضرورت تعریف قانونی سهام دار خرد تأکید کرده تا حمایت‌های حقوقی با شفافیت بیشتری قابل اجرا باشد. پیام اصلی این گزارش روشن است؛ بازار سرمایه زمانی می‌تواند نقش واقعی خود را در تأمین مالی اقتصاد ایفا کند که کوچک‌ترین بازیگران آن نیز احساس امنیت و عدالت داشته باشند. در بازاری که اعتماد، مهم‌ترین دارایی نامرئی آن است، حفاظت از حقوق سهام داران خرد نه یک هزینه، بلکه سرمایه‌گذاری برای آینده بازار و اقتصاد کشور خواهد بود.

نایب رئیس کمیسیون سلامت اتاق بازرگانی خراسان رضوی مطرح کرد

فرصت توسعه صادرات کالاهای سلامت محور به آسیای مرکزی

است فقط در صورت وجود مازاد، امکان صادرات فراهم می‌شود. او افزود: در شرایط بحرانی و جنگی، کمبود برخی دارو‌ها بیشتر به چشم می‌آید و همین موضوع، محدودیت صادرات را افزایش می‌دهد. او همچنین به مشکلات ساختاری اشاره کرد و ادامه داد: پیش‌تر ارز ترجیحی، یکی از موانع صدور مجوز صادرات برای برخی محصولات سلامت محور بود. هرچند با تک‌نرخ‌شدن ارز در برخی اقلام، شرایط بهتر شده است. اما قوانین و مقررات سازمان غذا و دارو همچنان پیچیده و سخت‌گیرانه است.

نایب رئیس کمیسیون سلامت اتاق بازرگانی خراسان رضوی تصریح کرد: صادرکنندگان حوزه سلامت، علاوه بر مشکلات عمومی صادرات، با چالش‌های تخصصی متعددی از سوی

او در توضیح کاهش سهم ایران از بازار گردشگری سلامت نیز بروکراسی اداری را عامل اصلی دانست و گفت: سخت‌گیری‌های وزارت امور خارجه در صدور و تمدید ویزا، در کنار هزینه‌های درمانی و پیچیدگی‌های اداری، باعث شده بخشی از گردشگران سلامت، مشهد و ایران را از فهرست انتخاب‌های خود خارج کنند.

رئیس کانون زنان بازرگان خراسان رضوی افزود: در شرایط فعلی، بخشی از کنترل‌های امنیتی و استراتژیک در صدور ویزا قابل درک است، اما پیچیدگی‌های اداری، روند درمان را برای بیماران خارجی دشوار کرده و سهم خراسان رضوی از گردشگری سلامت را کاهش داده است. او همچنین به رقابت با روسیه و چین در بازارهای آسیای مرکزی اشاره کرد و گفت: روسیه به دلیل نفوذ دیرینه در کشورهای CIS و رایج‌بودن زبان روسی در این منطقه، موقعیت قوی‌تری دارد. به همین دلیل، صادرکنندگان ایرانی باید به جزئیاتی مانند بسته‌بندی و بروشورهای تخصصی به زبان روسی توجه ویژه داشته باشند. کیانی‌نژاد ادامه داد: هزینه‌تمام شده محصولات ایرانی نیز به دلیل تأمین مواد اولیه از طریق واسطه‌ها و شرایط فعلی، در برخی موارد رقابتی نیست. او تأکید کرد: برای ورود موفق به بازارهای تاجیکستان، ازبکستان و حتی افغانستان، باید هم به نیازهای بومی توجه کرد و هم قیمت‌گذاری را بهینه کرد. او گفت تحریم‌ها باعث شده ایران در حوزه سلامت به دانش و فناوری بومی درخور توجهی برسد. به اعتقاد وی، اکنون زمان آن رسیده است که به جای تکیه بر صادرات کالا، انتقال دانش، تخصص و فناوری سلامت در اولویت قرار گیرد تا هم ارزآوری افزایش یابد و هم مسیر صادرات از مشکلات لجستیکی رها شود.

یادداشت

معوقات؛ بازنشتگان پشت دیوار بی خبری!

امیرحسین زاده
نایب‌رئیس مجلس شورای اسلامی

سال‌ها بود که افزایش حقوق و مستم‌ری‌های بازنشتگان تأمین اجتماعی، خردادماه اعمال می‌شد و معوقات نیز در تیرماه و مردادماه پرداخت می‌شد. در سه چهار سال پیش، زحمت کشیدند و افزایش حقوق از اردیبهشت ماه اعمال شد تا رسیدیم به سال ۱۴۰۴ و امسال، سال معظم ۱۴۰۵. افزایش سنواتی مجدد به خردادماه رسید اما معوقات را خدا به‌خیر فرماید. سال پیش به شهریورماه رسید و امسال معلوم نیست که واریز شود. این «معلوم نیست» هم از آن «جمله‌های خبری» است که نهایت «بی‌خبری» را می‌رساند. نه تنها مردم خبر ندارند که مسئولان محترم هم بی‌خبرند، اما بی‌خبری ما

یک برگه یک‌روست، چون این موضوع به مسئولان می‌رسد، برگه دورو می‌شود چه هم بی‌خبرند از زمان پرداخت و هم بی‌خبرند که ارزش معوقات به هر روز تعویق کلی فرو می‌ریزد. جالب است اگر قضیه برعکس می‌شد و مثلاً قرار بود بازنشتگان، وجهی را بپردازند، برای هر روز تعویق، جریمه در نظر می‌گرفتند اما چون قرار است خود بپردازند، کسی به روی خود هم نمی‌آورد که چه می‌شود.

قصه مردم، سازمان‌ها، بانک‌ها و... همیشه به اتوبان یک طرفه شبیه بوده است. هرچا مردم بدعکار بوده‌اند با جریمه و جریمه بر جریمه پس گرفته شده است اما آنجا که مردم طلبکار بوده‌اند، همان رقم در زمانی دیگر پرداخت شده که قدرت خرید آن را روز اول فاصله بسیار داشته است. کاش یک جایی این روند متوقف شود. کاش در پرداخت‌ها بر مدار «به موقع» حرکت کنند تا اقدامشان هم «بجا» باشد. وقتی مدیریت «بجا و به موقع» باشد می‌توان به روزهای آرام‌تر و فرداهای بهتر امید بست. تا وقتی در بر پاشنه «بی‌موقع، بی‌چرخد، اقدامات هم «بجا» رفع مشکل نخواهد کرد. خوب است که مسئولان محترم، لااقل زمان پرداخت را مشخص کنند تا مردم بتوانند برنامه‌ریزی کنند. این «بی‌خبری» نه تنها خبر خوبی نیست که بسیار هم بد است. هم روان را می‌فرساید و هم اعتماد را در مدار کاهش قرار می‌دهد. کاهش اعتماد هم پایه‌های روابط اجتماعی را سست می‌کند. این هم اصلاً خوب نیست به‌ویژه زمانی که دشمنان قسم خورده و خونین‌دندان ملک و ملت، برای آوارشدن اعتماد عمومی هزاران برنامه دارند. ما شرایط دارک می‌کنیم. ادراک درست جامعه محترم بازنشتگان باعث شده است که صدای چندانی به اعتراض بلند نشود اما ما اهالی رسانه وظیفه داریم به مسئولان محترم یادآور شویم که اگر کشور درگیر جنگ است، ما اهالی کشور هم بلاشینان جنگ تحمیلی دشمنان و فتنه بیگانگانیم. جنگ‌زدگانی هستیم که باید دستمان را به مروت و مواسات بگیرند. یاد رک متقابل می‌توانیم از این روزهای سخت به فرداهای امن و آرام برسیم. درک متقابل اما اتوبانی است که دو باندش باید هموار و آزاد باشد. با این منهج می‌توان به منطق همراهی رسید. چیزی که ایران امروزان را به عنوان نیازی راهبردی در صدر فهرست بایستگی‌های خود دارد.

چهره روز

رئیس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس خبر داد

۱۰۰همت اعتبار جدید برای تسویه مطالبات کشاورزان

هادیان/ تأمین معیشت کشاورزان و تسویه بموقع مطالبات خرید تضمینی گندم، همواره یکی از دغدغه‌های اصلی کشاورزان خراسان رضوی و سراسر کشور بوده است. در این راستا رئیس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با شهرآرا از تخصیص اعتبار برای پایان دادن به این دغدغه‌ها خبر داد.

حجت‌الاسلام والمسلمین نصرا... پژمان‌فر در تشریح جزئیات این تصمیم، اظهار کرد: در پی پیگیری‌های مستمر و نظارت‌های دقیق کمیسیون اصل ۹۰ مجلس بر عملکرد دستگاه‌های اجرایی، مقرر شد برای تسویه کامل مطالبات کشاورزان، اعتبار جدیدی تخصیص یابد. بر این اساس، علاوه بر ۱۱۰هزار میلیارد تومان (۱۱۰همت) مصوب قبلی که بخشی از آن پرداخت شده بود، باید مبلغ ۱۰۰هزار میلیارد تومان (۱۰۰همت) دیگر نیز برای تسویه کامل مطالبات گندم‌کاران بابت خرید تضمینی گندم اختصاص یابد. نماینده مردم مشهد و کلات در مجلس شورای اسلامی با تأکید بر اولویت حمایت از تولیدکنندگان، اظهار کرد: مجموع این اعتبارات به ۲۱۰هزار میلیارد تومان می‌رسد. وی افزود: این اقدام، گامی عملی در راستای تحقق تعهدات دولت در قبال کشاورزان است تا اطمینان حاصل شود که دسترنج کشاورزان در کوتاه‌ترین زمان ممکن و به‌طور کامل به حساب آن‌ها واریز شود. حجت‌الاسلام والمسلمین پژمان‌فر با اشاره به تولید گندم، بیان کرد: تاکنون نزدیک به ۷ میلیون تن گندم توسط کشاورزان به مراکز خرید دولتی تحویل داده شده است. تخصیص این اعتبار جدید فقط یک اقدام مالی نیست، بلکه تأییدی بر این واقعیت است که نیاز کشور به این کالای استراتژیک، به‌طور کامل از محل تولیدات داخلی و با اتکا به تلاش‌های کشاورزان تأمین شده است.

روی خط اقتصاد

لزوم تسهیل سرمایه‌گذاری خارجی

ایستار رئیس دبیرخانه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی خراسان رضوی با بیان اینکه الزام دریافت پروانه کار برای سرمایه‌گذاران خارجی با ماهیت سرمایه‌گذاری همخوانی ندارد، گفت: شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی خراسان رضوی اصلاح این رویه را در دستورکار قرار داده و اعتقاد دارد این الزام، یکی از موانع جذب سرمایه‌گذاری خارجی است. علی‌اکبر لبافی درباره فاصله بین تعداد شرکت‌های ثبت‌شده توسط سرمایه‌گذاران خارجی و شرکت‌های دارای پروانه کار، اظهار کرد: نباید میان سرمایه‌گذار خارجی و نیروی کار خارجی تفکیک قائل شد. ماده ۱۲۰ قانون کار و این‌نامه‌های مربوط، عمدتاً برای اشتغال اتباع خارجی و نیروهای متخصصی تدوین شده که مشابه تخصص آن‌ها در کشور وجود ندارد، درحالی‌که سرمایه‌گذار خارجی فردی است که سرمایه خود را وارد کشور می‌کند و زمینه اشتغال دیگران را فراهم می‌سازد.

احتمال چرخش نقدینگی در بورس

بورس‌نیزوارکنشناس بازار سرمایه با اشاره به بازدهی برتر بورس پس از بازگشایی بازار در دوره آتش‌بس، گفت: بازار سهام در شرایط کنونی، بیش از هر زمان دیگری خبرمحور شده و تداوم روند صعودی آن به کاهش نااطمینانی، تقویت اعتماد سرمایه‌گذاران و بهبود چشم‌انداز ریسک وابسته است. مهشید داداش‌زاده اظهار کرد: بورس پس از بازگشایی در دوره آتش‌بس، توانست در مقایسه با سایر بازارهای موازی، بالاترین بازدهی را به ثبت برساند و در ادامه، رشدی حدود ۴۵درصد را تجربه کند.

ابهام در زمان پرداخت معوقات بازنشتگان

خبرآنلاین مدیرعامل تأمین اجتماعی بیان کرد: درمورد زمان پرداخت معوقات باید بگویم فعلاً مشخص نیست. در اولین فرصت که منابع مورد نیاز تأمین شود، حتما پرداخت فوراً انجام می‌شود. مصطفی سالاری در پاسخ به این پرسش که اخیراً برخی رسانه‌ها، با استناد به صحبت‌های شما در یک نشست خبری، تیت‌ر زدند که تأمین اجتماعی ماهیانه ۴۰هزار میلیارد تومان کسری بودجه دارد، ریشه این عدد چیست؟ آیا چنین کسری مستمری وجود دارد؟ افزود: خبر، من به هیچ‌وجه نتگفتم که ماهانه ۴۰همت کسری ساختاری داریم. آن عدد کاملاً به بحث معوقات بازنشتگان مربوط می‌شد. ما جازاً این قرار بود که ما حقوق ماه‌های فروردین و اردیبهشت را بر مبنای احکام سال گذشته پرداخت کردیم. پس از ابلاغ احکام جدید، مابه‌التفاوت این دو ماه محاسبه شد که برای هر ماه دقیقاً ۴۱هزار میلیارد تومان بود (یعنی در مجموع ۸۲همت بدهی به بازنشتگان بابت آن دو ماه). متأسفانه آن رسانه این عدد خاص را که مربوط به مابه‌التفاوت احکام بود، به اشتباه به عنوان کسری ثابت ماهانه سازمان مخابره کرد.